

Vasile Grunea Széderestén A Kóser Kantinban

Pészah a kolozsvári hitközségnél, 2003-ban. A kóser kantin termében, szóval a zsidó hitközség kantinjában szokták rendezni a széderestéket, általában kettőt rendeznek. Mind a két estén én beszéltem a Pészah történelmi fontosságáról, és hogy mit mond a régi és a mai zsidónak. Az idén [2003-ban] egy leányka kérdezte a négy kérdést, mindig a legkisebb gyerek kérdezi. És akkor elvette az áfikóment, és aztán visszahozta. Ami itteni jellegzetesség, hogy egy-egy részét a széderestének nem az előimádkozó, Müller Benjámin (jobbról a második) mondja, hanem a kórus énekel, tehát van vagy 4-5 olyan részlet, amit a kórus énekel, mert van kórusa a fiataloknak. Müllernek nincs rabbi képzettsége, technikus volt egy gyárban, de gyerekkorában járt héderbe, és le tud vezetni egy istentiszteletet, egy temetést. A hitközséghez ők hívtak meg 1969-ben vagy 1970-ben, akkor Kertész Miklós volt az elnök. Ő eredetileg ügyvéd volt. Egy időben Rapaport Ottó rendező volt a magyar színháznál, és ő szervezte a kultúréletet, és ő szólt, hogy kapcsolódjak be. Ő aztán az 1970-es évek végén emigrált Izraelbe, és jó ideig az ottani magyar lapnak, az 'Új Kelet'-nek volt a főszerkesztője. Most egyrészt előadásokat tartok a zsidó történelemről és kultúráról, mint koordinátor dolgozom a havonta megjelenő romániai zsidó lapban, főleg kolozsvári zsidótörténelmi oldalakat írok, és tagja vagyok a hitközség vezetőségének, ami azt jelenti, hogy időnként meghívnak egy-egy gyűlésre, kikérik a véleményemet. A zsidóságom meghatározásáról azt lehet mondani, hogy van egy szólásmondás jiddisül: 'sver cu zájn á jid?', nehéz zsidónak lenni. Tehát ez egy öröm is, hogy egy olyan nemzetnek a fia vagy, amelynek nagy történelme van, ugyanakkor egy nagy súly is, mert ha egy történelmet vállalsz magadra, akkor az a véleményem, úgy kell viselkedj, hogy rólad mint zsidóról ne lehessen rosszat mondani. Ha jön, hogy eldobj egy cigarettát az utcán, akkor ne dobd el, hogy azt ne mondják, hogy ez a zsidó mocskos. Nem mindig egy nagy öröm. Egy másik probléma az, hogy neked, akinek van egy családfád, amelyik több száz évre visszamenő, és bizonyítja, hogy te itt vagy, akkor minden nap bizonyítsd, hogy te ehhez a földhöz tartozol. Furcsa dolog, hogy több száz év után te be kell bizonyítsd, hogy te itt nem vagy idegen. Neked ugyanazok a jogaid és kötelességeid, mint minden más embernek.